

พระราชดำรัส รัชกาลที่ 9 กับงานฝึกอบรม

“ การศึกษามีความสำคัญต่อมนุษย์ทุกคน ไม่ว่าจะมีความสามารถและอยู่แห่งหนใดในปัจจุบัน องค์กรระหว่างประเทศ องค์กรพัฒนาต่างๆ หลากขององค์กรล้วนสนับสนุนคำขวัญ Education for All การศึกษาเพื่อทุกคน และร่วมกันผลักดันให้การศึกษาเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์ นอกจากนี้ยังมีความพยายามที่จะพัฒนาคุณภาพของการศึกษา โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการปฏิรูปการศึกษาด้านต่าง ๆ ทั่วโลก ปัจจุบันทำให้เป้าหมายทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพดังกล่าวสำเร็จ ลุล่วงไปได้ ย่อมต้องอาศัยครูเป็นปัจจัยสำคัญ แม้ในปัจจุบันเทคโนโลยีจะก้าวหน้า ข้อมูลข่าวสารไร้พรมแดน แต่ก็ไม่สามารถทดแทนครูได้ เพราะการศึกษามีใช้เป็นเพียงการรับความรู้ รับข้อมูลข่าวสารเท่านั้นสิ่งสำคัญกว่าคือ การฝึกคิด การบ่มนิสัยให้แต่ละคนสามารถพึ่งพาตนเอง และมีหัวใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อผู้อื่น ส่วนนี้ต้องใช้คนสอนเท่านั้น ยิ่งเทคโนโลยีก้าวไกลเพียงใด ก็ยังต้องการครูที่มีความสามารถมากขึ้นเพียงนั้น ครูต้องพัฒนาตนเองให้รู้เท่าทันโลก จึงจะสามารถอบรมบ่มนิสัยคนในยุคใหม่ได้ ”

พระราชดำรัส ณ หอประชุมคุรุสภา กระทรวงศึกษาธิการ
วันที่ 5 ตุลาคม พ.ศ. 2547

บทนำ

การพัฒนาบุคลากรด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ถือเป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนาและขับเคลื่อนเศรษฐกิจ สังคมฐานความรู้ และขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศและเป็นเป้าหมายสูงสุดของกรมวิทยาศาสตร์บริการ สำนักพัฒนาศักยภาพนักวิทยาศาสตร์ ห้องปฏิบัติการเป็นหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายกระทรวง การแบ่งส่วนราชการกรมวิทยาศาสตร์บริการ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี พ.ศ. 2545 ในการบริหารจัดการศึกษาและฝึกอบรมทางวิชาการและเทคนิคปฏิบัติด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ตารางที่ 1 แสดงภารกิจและสัดส่วนของการจัดการฝึกอบรมของสำนักฯ

ลำดับที่	ประเภทภารกิจจัดการฝึกอบรม	หน่วย	ร้อยละ
1	การจัดฝึกอบรมผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต(หลักสูตร)	26	25
2	การรับรองบุคลากรด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ตามมาตรฐานสากล ISO/IEC 17024(สาขา)	1	1
3	การจัดฝึกอบรมระยะสั้น(หลักสูตร)	52	50

ลำดับที่	ประเภทภารกิจจัดการฝึกอบรม	หน่วย	ร้อยละ
4	การจัดฝึกอบรมภาคภาษาอังกฤษ(หลักสูตร)	7	7
5	การจัดฝึกอบรมร่วมกับเครือข่าย(หลักสูตร)	2	2
6	การลงนามบันทึกความเข้าใจ(MoU)	1	1
7	การสร้างความร่วมมือกับต่างประเทศ(ครั้ง)	5	5
8	ผลงานวิจัย/บทความวิชาการ/การจัดการความรู้/และการดำเนินงานอื่น ๆ (โครงการ/เรื่อง/ระบบ)	9	9
	รวม	103	100

ผลการดำเนินงานจัดฝึกอบรมที่ได้รับความนิยมเข้าฝึกอบรมสูงสุด 2 อันดับ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงผลการดำเนินการจัดฝึกอบรม 2 ภารกิจของปีงบประมาณ พ.ศ.2559 ที่ได้รับความนิยมสูงสุด

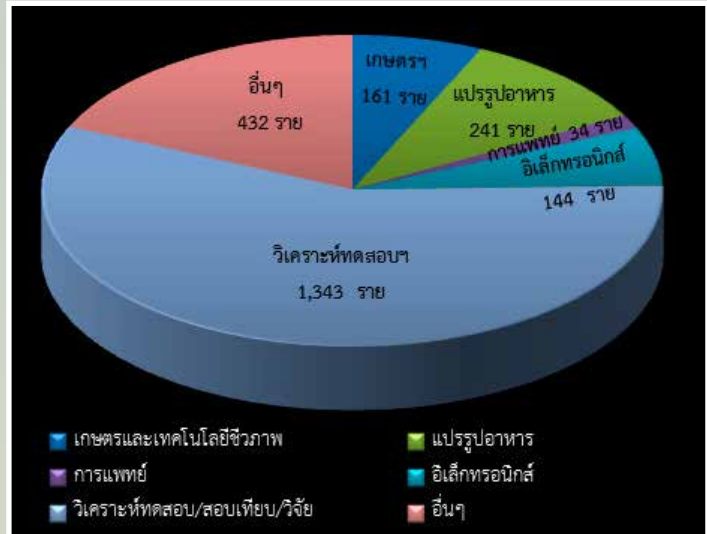
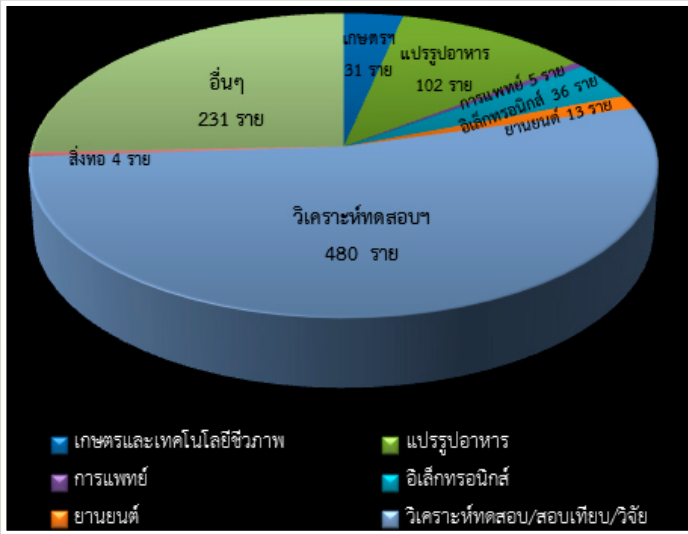
ประเภทภารกิจ	จำนวนหลักสูตร	จำนวน(คนฝึกอบรม)		ผลการประเมินความพึงพอใจ(ร้อยละ)	
		เข้าฝึกอบรม	ผ่านการฝึกอบรม	การนำไปใช้ประโยชน์	การจัดฝึกอบรม
การฝึกอบรมผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต	26	6,547	6,030	97.95	97.38
การฝึกอบรมระยะสั้น	41	2,342	2,333	95.23	91.05

กระบวนการดำเนินการจัดการฝึกอบรม

การฝึกอบรมของสำนักพัฒนาศักยภาพนักวิทยาศาสตร์ห้องปฏิบัติการ ได้รับการรับรองระบบบริหารงานคุณภาพ ISO 9001 QMS 07034/1131 ซึ่งยืนยันถึงความสามารถและประสิทธิภาพของการจัดการฝึกอบรมของสำนักฯ ได้เพื่อให้การฝึกอบรมสำเร็จ เป็นการคาดการณ์ล่วงหน้าก่อนการฝึกอบรม และกำหนดแนวทางแก้ไข ถ้าสถานการณ์เปลี่ยนแปลงไป โดยแบ่งแนวทางการปฏิบัติเป็น 3 ระยะ คือ การเตรียมการก่อนการฝึกอบรม เป็นการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ก่อนถึงการฝึกอบรม การดำเนินการระหว่างการฝึกอบรม และการดำเนินการหลังการฝึกอบรม

การจัดฝึกอบรมระยะสั้น

ในการจัดการการฝึกอบรมทั้งหมดนั้น สำนักใช้ศักยภาพของการจัดการและงบประมาณมากที่สุดคือ การฝึกอบรมระยะสั้น จำนวนหลักสูตรที่เปิดอบรมทั้งสิ้น 52 หลักสูตร จำนวนครั้งในการจัดฝึกอบรมทั้งสิ้น 71 ครั้ง(ข้อมูลดังตารางที่ 2) ในขณะเดียวกันได้มีการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมใหม่อีก 7 หลักสูตร รวมทั้งจัดฝึกอบรมเพื่อพัฒนาบุคลากรภายในกรมวิทยาศาสตร์ ในด้านระบบบริหารงานคุณภาพ ISO 9001:2015 และการฝึกอบรมสำหรับผู้บริหารที่เกี่ยวกับความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน

ภาพที่ 1 แสดงขอบข่ายของการพัฒนาศึภพบุคลากรด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อรองรับอุตสาหกรรมใหม่ของประเทศของสำนักพัฒนาศึภพนักวิทยาศาสตร์ห้องปฏิบัติการ กรมวิทยาศาสตร์บริการ

ภายใต้การดำเนินการจัดการฝึกอบรมของสำนักพัฒนาศึภพนักวิทยาศาสตร์ห้องปฏิบัติการ ได้ตระหนักถึงพระราชดำริของรัชกาลที่ 9 มาโดยตลอด มุ่งผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนเป็นที่ตั้งด้วยตัวชี้วัดคือ “การนำไปใช้ประโยชน์” ดังรายละเอียดที่เสนอมาข้างต้นแล้วนั้น ความผาสุกของหน่วยงาน ของผู้เข้าฝึกอบรม ของผู้เข้ารับการฝึกอบรม รวมไปถึงประเทศชาติ ที่มีกรมวิทยาศาสตร์เองในฐานะผู้จัดการฝึกอบรม ทั้งนี้ทั้งนั้นด้วยมองว่าพระราชดำริของพระองค์มอง “การฝึกอบรม” เป็นกระบวนการทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจ ทศนคติ และความชำนาญในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง และเปลี่ยนพฤติกรรมไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ การจัดโครงการฝึกอบรม เป็นเพียงวิธีการหนึ่งในการพัฒนาบุคลากรขององค์กร และการฝึกอบรมจะบังเกิดผลดีต่อเมื่อผู้รับผิตชอบดำเนินการอย่างมีระบบ ซึ่งจะเกิดขึ้นได้หากผู้รับผิตชอบจัดการฝึกอบรมมีความเข้าใจถึงกระบวนการฝึกอบรม และวิธีดำเนินการในแต่ละขั้นตอนอย่างเหมาะสม

เอกสารอ้างอิง

กรมวิทยาศาสตร์บริการ. สำนักพัฒนาศึภพนักวิทยาศาสตร์ห้องปฏิบัติการ. รายงานผลการดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณ 2559. กรุงเทพฯ: กรม, 2560.

มูลนิธิรางวัลสมเด็จเจ้าฟ้ามหาจักรี. พระราชดำริด้านการศึษาเนื่องในงานวันครูโลก 2004 ณ หอประชุมคุรุสภา กระทรวงศึษาธิการ วันที่ 5 ตุลาคม พ.ศ. 2547. [ออนไลน์]. [อ้างถึงวันที่ 26 มกราคม 2560]. เข้าถึงจาก: <http://www.pmca.or.th/thai/?p=1573>

ราเชนทร์ นพณัฐวงศกร และคณะ. การฝึกอบรม : หัวใจสำคัญของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์. กรุงเทพฯ: บัณติติวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเอเชีย, 2559.